

—El que voldria és que fossin respectats tots els drets del nostre poble. Si un govern autonòmic només ha de ser una ficció, com en gran part és ara, no hi estic d'acord. Jo, davant aquesta manera de tractar-nos, o sigui de no donar-nos una autèntica autonomia, això m'obliga a ser independentista.

Crec que seria millor que poguéssim treballar junts amb tots els pobles que formen l'Estat espanyol, perquè és necessària la força de tots, amb respecte. Però, tal com s'ha portat l'autonomia fins ara, jo no em sento respectat, ni sento que els projectes que hi havia d'un govern autònom amb contingut d'autogovern autèntic ho siguin. El que fan amb els traspassos o l'economia és una manera d'ofegar-nos i de desanimar la nostra gent.

—Parlem una mica de vostè. Ara és pare abat, però va començar a l'Escolania.

—Jo vivia des dels cinc anys a Igualada, a trenta Km de Barcelona. Havia d'entrar a l'Escolania l'any 36, però no vaig poder fer-ho fins acabada la guerra, quan tenia dotze anys i mig.

—Es pensava que s'hi quedaria.

—No, al contrari, no en tenia cap gana. Quan vaig venir a l'Escolania,

em deien alguns veïns «no et deixis enredar per aquells frares». Jo els contestava que ja em coneixien prou, que no em deixaria pas enredar.

—¿I el van enredar?

—No, no em van enredar. A mi, no m'agradava que em fessin propaganda. Si algú m'ho preguntava, ja sempre responia que jo ja sabia el que havia de fer. Però em va impressionar la pietat del poble i la manera en què els monjos em van ajudar a formar-me. Em van donar una visió del cristianisme menys temerosa, molt més confiada, més teològica, més bíblica, una imatge d'un Déu més pròxim.

Després, també em va interessar veure com vivia el cristianisme aquella petita comunitat que es va formar després de la guerra. Hi havia un desig de pensar més en l'altre que amb tu mateix, i a mi em va semblar que era una actitud humana molt profunda. Jo, fins que no vaig aprendre això, no vaig ser feliç. No acabava de ser-ho, perquè era un perfeccionista.

—Al monestir hi ha noranta monjos. ¿No són molts per a l'època actual?

—Aquests darrers anys han vingut molts joves, molts d'ells, universitaris. Al setembre, entrarà un jove valencià. □

presa entre el 15 de maig i l'1 d'octubre de 1986».

Quan el decret sortia publicat, doncs, ja feia quinze dies que —oficialment— era època de perill d'incendis en aquelles zones. Una Ordre posterior, de la Conselleria d'Agricultura, publicada el dia 11 de juliol, és a dir, que ja havien cremat més de 16.000 Ha del cap de setmana anterior, allargava encara més aquesta època de perill d'incendis amb caràcter general. «L'època general de perill d'incendis forestals —deia l'Ordre— és la compresa entre l'1 de maig i el 31 d'octubre». És a dir, un mes abans que sortís al *Diari Oficial* el primer dels decrets de la campanya establint mesures específiques de cara a un estiu que es preveia altament perillós en focs forestals. L'hivern va ser enguany de fortes i catastròfiques nevades en algunes comarques, i els boscos n'havien patit les conseqüències.

Les nevades havien estat els dies 30-31 de gener. Les pàgines del *Diari Oficial de la Generalitat* havien esperat quatre mesos a acollir el primer decret preventiu dels focs. Un decret de lenta gestació que, en canvi, pretenia —en l'article 6— que els ajuntaments inclosos en aquelles zones tinguessin redactat, «abans del 6 de juny, un pla bàsic de prevenció d'incendis», incloent-hi diverses informacions i fixant-hi l'organització i composició dels grups locals d'intervenció ràpida o primària, dades prèvies que la Conselleria reclamava per poder elaborar «els plans zonals d'actuació». Quatre mesos per al govern autonòmic per treure el primer decret; menys d'una setmana per als ajuntaments per fer tot un pla de prevenció.

Més de 65.000 Ha cremades

Fins aquí un primer fet objectiu. És escrit a les pàgines del *DOG*. El segon: que, a 20 d'agost, portem ja a Catalunya més de 65.000 Ha cremades (53.774 a començaments de mes, segons dades de la Generalitat, de les quals 24.108 eren de bosc), entre les quals, unes vuit mil corresponents a la muntanya de Montserrat, el significat efectiu de la qual per als catalans és prou conegut. Per fer-se una idea de la

ADÉU ESTIU, ADÉU PAÍS

¿Qui crema el bosc?

Un any negre, per al Principat i per al País Valencià. Els crits d'alerta d'ecòlegs i especialistes encara no han trobat cap resposta vàlida —de prevenció i reforestació— en l'administració.

H. Roma-D. Ros

El 30 de maig passat, el *Diari Oficial de la Generalitat* de Catalunya (*DOG*) publicava un decret —que portava data de vint dies abans— de les conselleries de Governació i Agricultura, que declarava zones de perill d'incendis cent cinquanta pobles del Principat. El decret —cal recordar la data de publicació: 30 de maig— deia, entre d'altres coses: «L'època de perill d'incendis forestals en la zona declarada de perill d'incendi és la com-

Montserrat en flames.

magnitud de la desfeta, sols cal tenir en compte que hi ha a Catalunya comarques que tenen una superfície menor que la que ha cremat aquest estiu (per exemple, el Priorat té 51.000 Ha).

Crema Montserrat

L'última onada de grans incendis (almenys fins que escrivim aquestes ratlles) ha afectat altra vegada la comarca del Bages, devastant i ennegrint la muntanya de Montserrat (diuen els experts que caldrà esperar 50 anys perquè es torni a assemblar una mica al que havia estat, i mai ja no serà igual), obligant fins i tot a evacuar el monestir. Quatre incendis s'han calat fins ara a la muntanya, el primer el 7 d'agost i el darrer entre el 16 i el 20. Una trucada anònima al diari *Avui* i altres mitjans de comunicació atribuïa els incendis de la muntanya de Montserrat al grup ultradretà Milícia Catalana. La trucada va ser feta, però, quan ja estava engegat el quart dels focs. Dies abans, arran del primer —el 8 d'agost— el conseller d'Agricultura, Josep Miró i Ardèvol, a qui pertoca la política forestal de Catalunya, ja havia parlat d'una possible intencionalitat política dels focs, tot remarcant que començaven a l'entorn del 18 de juliol («cada estiu —va dir en una altra ocasió, ja després de la suposada reivindicació de Milícia Catalana, el conseller— l'extrema dreta organitza un acte ritual que comença el 18 d'ejuliol i té una durada variable»).

El que passa és que, d'una banda, el 18 de juliol és al mig de l'estiu —època en que acostuma a haver-hi focs forestals, que si no hi ha mesures preventives i d'extinció eficaces acaben en catàstrofe, com enguany—, i de l'altra, que aquest estiu, precisament, els primers i gravíssims focs, també a la comarca del Bages, entre d'altres, van començar el 6 de juliol, una data prou primerenca encara perquè es pugui pensar en pretesos actes rituals feixistes.

Les declaracions del conseller d'Agricultura van servir per engegar dos efectes contradictoris: primer, el d'alguns sectors de fàcil exaltació quan se'ls parla de l'enemic exterior. El segon va ser provocar un altre aldarull polèmic amb els partits d'oposició parlamentària. El PSC —en boca del seu secretari d'organització, Josep Maria Sala, home que no es caracteritza pel seu llenguatge diplomàtic— va acusar el conseller de «desvergonyiment polític».

Més prudent que el seu company de

govern autonòmic va ser el conseller de Governació, Agustí Bassols —de qui depèn la tasca directa de prevenció i extinció dels incendis—, que va expressar-se amb força precaució tot dient, el mateix dia que Miró acusava per segona vegada la ultradreta, que no podia «precisar si es tracta de sinistres amb intencionalitat política, si tenen com a finalitat l'especulació o si són provocats per persones amb pro-

blemes psíquics», afegint que, cas que haguessin estat obra de provocadors, «seria un covard acte terrorista».

Encara més amoïnats per les declaracions del conseller Miró i Ardèvol —home, d'altra banda, de fervent i pública trajectòria cristiana— van mostrar-se els monjos de Montserrat. El pare Marc Taxonera —arxiver i portaveu de la comunitat— declarava a *El País*: «No pot ser utilitzada l'excusa de l'atemptat terrorista per desviar així responsabilitats polítiques». Sense descartar que l'incendi pogués haver estat intencionat, el monjo va afegir: «L'única cosa que és certa és que els boscos no havien estat netejats, i que no s'ha fet cap política de prevenció d'incendis. Si el bosc hagués estat net, encara que haguessin vingut els terroristes, no s'hauria escampat el foc d'aquesta manera».

D'altra banda, el mateix dia que la premsa recollia les segones declaracions del conseller d'Agricultura, la Conselleria de Governació filtrava una informació sobre les causes del primer dels incendis de la muntanya: mentre que en un principi s'havia dit que el foc havia estat provocat intencionadament, ara els informes admetien que l'origen havia estat en la cai-

guda d'uns cables d'alta tensió (una causa d'incendis, d'altra banda, massa freqüent, pel mal estat en què tenen les línies les companyies elèctriques).

El fet és que tothom parla d'octavilles de l'extrema dreta reivindicant els incendis i, fins ara, ningú no n'ha vista cap ni la premsa ha pogut publicar-les.

Joan Casajoana, responsable de relacions institucionals d'Unió de Page-

sos, pagès del Bages i amb una important proporció dels boscos familiars cremats per aquests i anteriors incendis, ha seguit molt directament aquest calent estiu del camp de Catalunya. «Fins i tot ahir em deien —comentava a EL TEMPS quan anàvem a escriure aquesta crònica— que jo n'havia rebudes a la bústia, d'octavilles. Si jo no tinc bústia...

La funció social del bosc

«El que passa és que ja ens convé que ploqui —diu Casajoana—. Convé per als camps, però també perquè hi ha gent que té el cap massa calent. Jo no hi crec, en tot això de la Milícia Catalana, en tot aquest afer, i no es poden fer acudits amb el 18 de juliol, perquè la situació és molt greu. A mi, em sembla que cal anar al fons del problema. Primer, falta una gran mentalització dels ciutadans a l'hora d'anar pel bosc. Es cert que hi ha un percentatge de focs que tenen el seu origen en fets intencionats, però no saben quants, i qui ha d'estudiar-ho a fons i bé no ho ha fet. L'altre problema és l'estat dels nostres boscos, perquè s'està fent una política forestal totalment arcaica. Fa mig segle, ningú

no pensava que els boscos tenien una funció de protecció ecològica: se'n feia fusta per a mobles o la construcció, llenya per a energia, etc. Ara, amb la societat industrial tan avançada, s'ha arribat a greus nivells de contaminació, problemes d'equilibri ecològic, perill de desertització, de pluges àcides... Són problemes nous, i el bosc té una funció a fer per contrarestar-los.»

Casajoana posa especial èmfasi en el tercer dels aspectes: «La funció social dels boscos. És molt important, perquè avui les ciutats s'han massificat i la gent necessita sortir-ne almenys uns dies, respirar aire, trepitjar terra. Cada vegada són més els col·lectius que volen gaudir-ne. I aquest ús social, cal preveure'l. Finalment, hi ha la funció de rendibilitat econòmica que tenen els boscos com a complement per a les explotacions fa-

Superfícies cremades (Ha) Principat-País Valencià

Any	País	
	Principat	Valencià
1976	15.152	6.566
1977	1.798	8.714
1978	31.670	75.188
1979	20.376	78.483
1980	25.761	28.250
1981	19.299	31.268
1982	18.491	13.930
1983	25.095	15.579
1984	9.765	22.999
1985	13.329	39.953
Total	180.736	320.885

«Cada dia són més els col·lectius que volen gaudir del bosc».

miliars agràries. El que passa és que la repoblació no és rendible per a aquestes explotacions, perquè suposa una elevada inversió i a llarg termini».

...I al País Valencià

Els experts ho havien avisat: «aquest estiu serà propici als incendis forestals». Concretament, el director general de l'ICONA, Angel Barbero, ho va deixar molt clar en el transcurs d'una visita a Mallorca, el dia 2 de juliol. «La calor ha estat forta —declarava—, les pluges es retrauen i tot fa preveure que aquesta temporada els incendis forestals seran una preocupació més constant que en anys anteriors». Al País Valencià, pocs dies després, feia unes declaracions en el mateix sentit el cap dels serveis forestals de la Conselleria d'Agricultura a

Castelló, Juan García-Rojo. «La perillositat en tota la província de Castelló —afirmava— és extrema».

El discurs, però, venia acompanyat, tot seguit, d'un missatge general a la societat: «més que en els mitjans que hi posen a contribuir els organismes oficials, està en mans dels ciutadans que s'acabe amb aquesta plaga dels incendis forestals», declarava García-Rojo. El conseller d'Agricultura de la Generalitat valenciana, Lluís Font de Mora, havia anat encara més lluny en destacar públicament, el dia 27 de juny, durant la presentació del *Llibre Blanc* sobre incendis forestals, un dels criteris mantinguts per aquest estudi oficial. «La convivència amb els incendis —deia— és inevitable. La qual cosa no vol dir que s'hi ha de deixar de lluitar en contra».

Una espècie de fatalitat estadística s'ha apoderat, pel que es veu, de la qüestió. L'administració gasta alts pressupostos en campanyes de sensibilització ciutadana. L'Icona té previst destinar enguany, a nivell estatal, uns 5.000 milions de pessetes per a la lluita contra els incendis. El govern valencià anuncia inversions superiors als 4.000 milions de pessetes durant els pròxims vuit anys per a la construcció de pistes forestals i altres infraestructures que afavoriran la lluita contra el foc... Però fallen moltes coses perquè les estadístiques engreixen més i més cada any.

Així, si 1977 i 1978 poden ser considerats els anys més negres en la història forestal del País Valencià, amb 75.188 i 78.483 hectàrees cremades respectivament, l'any 1985 batia tots els rècords de la dècada dels vuitanta, amb 39.953 hectàrees cremades, tres vegades la superfície devastada l'any 1982. I el que és pitjor, les perspectives per a enguany són, en principi, bastant desastroses, malgrat que en el servei de l'Icona a València —en ser requerits per aquesta revista— han manifestat que no es disposarà d'un balanç estadístic global dels sinistres forestals d'aquest estiu fins a mitjan setembre.

Xifres canten, per tant. El foc ens devora. I és clar, quan la magnitud de la catàstrofe esdevé tan present i tan viva com aquestes últimes setmanes, amb dos o tres incendis cremant un lloc o un altre de la geografia valenciana, les mesurades previsions oficials, l'actitud controlada de les autoritats en anunciar-nos les dades, es fan a miques. I el ciutadà es pregunta, novament, com poden seguir manifestant aquella seguretat prepotent per a menysprear les crítiques i les alternatives que, des dels sectors ecologistes, es repeteixen fins al fàstic.

Crítiques i alternatives que, aquest estiu, s'han formulat contra el *Llibre Blanc* sobre els incendis forestals, també per part d'ecòlegs i biòlegs, ja que no dels grups polítics representats a les Corts valencianes. ¿Per què la política forestal sembla anar dirigida fonamentalment a la lluita contra el foc i no a l'articulació d'una legislació preventiva i antiespeculativa? ¿Per què s'insisteix en la tantes vegades denunciada política de repoblació forestal exclusivament basada en el pi, arbre pirofòric per excel·lència? ¿Per què es fa tan poc cas a evitar les condicions que fan del bosc un combustible en potència? Són interrogants eternament presents. □